

**UCHWAŁA NR XVI/127/2020
RADY GMINY CZASTARY
z dnia 19 listopada 2020 r.**

w sprawie: zmiany Uchwały Nr XV/114/2020 Rady Gminy Czastary z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czastary na lata 2019 – 2021

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 poz. 713 i poz. 1378), art. 176 pkt.1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821) **Rada Gminy Czastary uchwala, co następuje:**

§ 1. Zmienia się załącznik do Uchwały Nr XV/114/2020 Rady Gminy Czastary z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czastary na lata 2019 – 2021 nadając mu brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czastary.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Dudka

Uzasadnienie do uchwały Nr XVI/127/2020

Rady Gminy Czastary

z dnia 19 listopada 2020 r.

Zgodnie z treścią art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 821) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

Przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka, zapobiega narastania kryzysu poprzez pracę z rodziną naturalną oraz zapewnienie każdemu dziecku prawa do stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego.

Zakłada się, iż realizacja programu w kilkuletniej perspektywie ograniczy liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, jak również wzmocni się profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Załącznik
do Uchwały Nr
XVI/127/2020
Rady Gminy Czastary
z dnia 19 listopada 2020r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE CZASTARY
NA LATA 2019 - 2021**

I WPROWADZENIE

RODZINA w socjologii rozumienia jako grupa społeczna lub instytucja społeczna.

Rodzina, zdaniem socjologów i najprostszycy jej definicji, to *najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo*.

Rodzina, jako instytucja społeczna jest w kręgu ciągłego zainteresowania wielu naukowców i specjalistów: socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz wielu innych dziedzin nauki i praktyki. Wszystkie nauki w nieustannych badaniach nad rodziną wypracowały liczne, mniej lub bardziej szczegółowe, definicje określające rodzinę i jej charakter.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która zaspakaja jego potrzeby, otacza miłością i zapewnia poczucie bezpieczeństwa. Rodzina oddziałuje na dzieci według określonych reguł, według ustalonego planu lub też najzwyczajniej nieświadomie podczas codziennego życia. Efekty dobrego rozwoju dziecka zależą zatem od prawidłowo funkcjonującej rodziny.

W przypadku gdy rodzina staje się dysfunkcyjna to dziecko i inni jej członkowie mają prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Czynności podejmowane przez instytucje na rzecz dobra dziecka i rodziny muszą być zintegrowane dla osiągnięcia jak najlepszych efektów terapeutycznych. Dziecko powinno mieć możliwość do zachowania swojej tożsamości i do utrzymywania kontaktów z rodzicami.

Działania na rzecz rodziny wynikają bezpośrednio z aktów prawnych, m.in.:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zmianami),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r., poz. 808 i poz. 875),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2277),

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zmianami),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz.2407)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach w ramach pracy socjalnej udziela swoim klientom pomocy w realizacji podstawowych funkcji rodziny i wspiera w wypełnianiu zadań wychowawczych mając zawsze na względzie dobro dzieci.

Do tego celu od dnia 1 maja 2013r. utworzone zostało stanowisko asystenta rodziny, którego zadaniem jest praca z rodziną za jej zgodą i jej aktywnym udziałem według wcześniej ustalonego planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną w pieczy zastępczej.

Praca asystenta z rodziną jest prowadzona do momentu osiągnięcia przez tę rodzinę stabilizacji życiowej umożliwiającej podstawowe wypełnianie obowiązków wobec małoletnich dzieci.

W momencie gdy pomoc instytucjonalna w danym środowisku nie daje zadawalających efektów decyzja sądu dziecko umieszczane jest w pieczy zastępczej, powiat (PCPR w Wieruszowie) koordynuje poszukiwania dla dziecka form pieczy zastępczej, a gmina Czastary jest obowiązana pokrywać część kosztów na utrzymanie dziecka w tej pieczy.

Od września 2011 roku na terenie gminy działa Zespół Interdyscyplinarny, którego członkami są przedstawiciele różnych instytucji m.in.: GOPS, policji, ochrony zdrowia, oświaty, sądu. Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

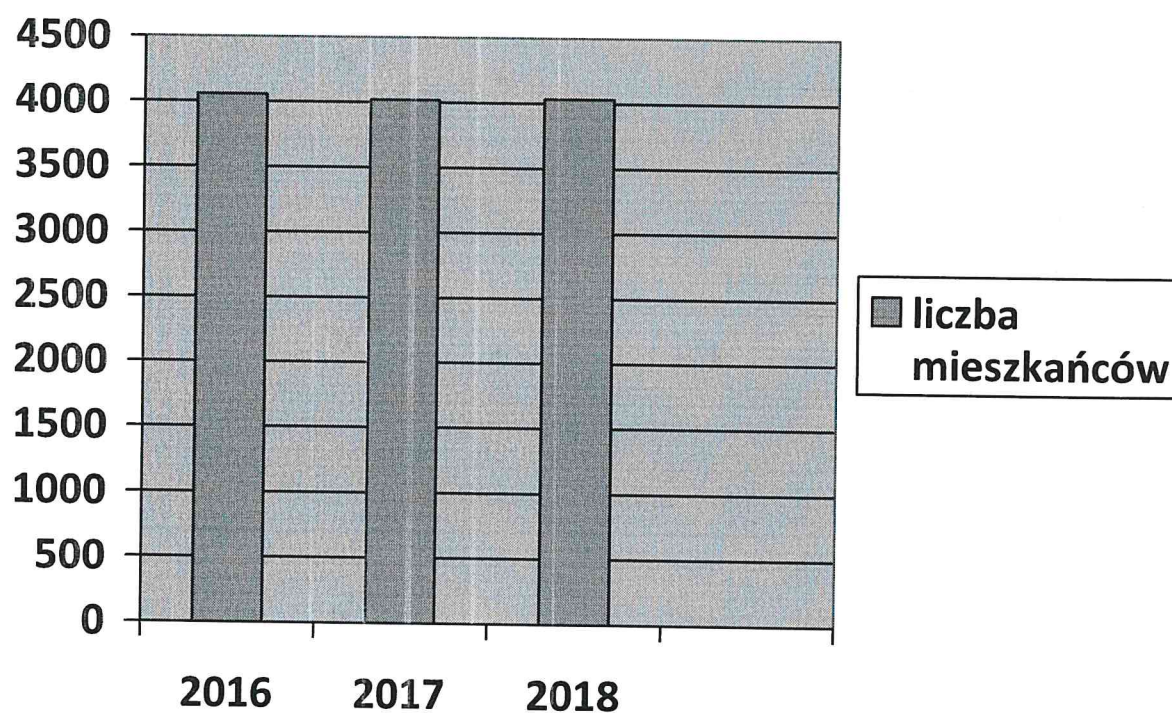
II CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I DIAGNOZA PROBLEMU

Punktem wyjścia do określenia zadań w Gminnym Programie Wspierania Rodziny jest analiza środowiska lokalnego.

Liczba mieszkańców Gminy Czastary

Liczba mieszkańców	2016	2017	2018
Kobiety	1620	1611	1611
Mężczyźni	1588	1575	1578
Dzieci do 18 r.ż.	848	833	844
OGÓŁEM	4056	4019	4033

Źródło: opracowanie własne

Powody przyznania pomocy

Powody przyznania pomocy	2016	2017	2018
Ubóstwo	91	90	67
Bezdomność	3	5	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	30	31
w tym: wielodzietność	13	10	17
Bezrobocie	39	35	20
Niepełnosprawność	36	32	30
Długotrwała lub ciężka choroba	4	48	38
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	27	50	52
w tym: rodziny niepełne	7	11	12
rodziny wielodzietne	4	9	6
Przemoc w rodzinie	0	0	3
Alkoholizm lub narkomania	1	4	4
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	3	5
Zdarzenie losowe	1	1	1

Źródło: opracowanie własne

Analizując niezmiennie głównym powodem przyznawania pomocy jest ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała i ciężka choroba. Znaczna część osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej stanowią, takie rodziny, w których dysfunkcje są ze sobą powiązane np. ubóstwo spowodowane bezrobociem lub alkoholizmem.

W celu zapobiegania lub niwelowania zaistniałych sytuacji praca wyspecjalizowanej kadry pomocy społecznej wymaga wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Niezbędne jest wsparcie służb i instytucji działających na rzecz rodziny. Jednak najbliższej rodzin wymagających wsparcia są pracownicy socjalni i asystent rodziny.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2018 r. udzielono wsparcia:

- 280 osobom z 112 rodzin – na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- 361 dzieciom z 196 rodzin – na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 13 osób - na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 508 uczniów – na podstawie Programu „Dobry start”,

- 561 dzieciom z 358 rodzin – na podstawie realizacji Programu Rodzina 500+,
- 70 dzieci z 38 rodzin - na podstawie ustawy o systemie oświaty (pomoc materialna dla uczniów).
- z usług Asystenta rodziny korzystało 8 rodzin liczące 20 dzieci

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie wynika, że na dzień 31.12.2018 r. z terenu Gminy Czastary w 3 rodzinach zastępczych spokrewnionych umieszczono 6 dzieci, natomiast 4 dzieci umieszczonych jest w Rodzinnym Domu Dziecka.

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> • instytucje wspierające rodzinę (GOPS, Policja, sąd, PCPR, służba zdrowia, oświata, organizacje pozarządowe, kościoł) • dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych • wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży • rozwinięta baza obiektów sportowych, świetlic i GOK • dostępność do poradnictwa dla rodzin z problemami • środki na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny • zatrudnienie asystenta rodziny • doświadczenie oraz kwalifikacja prawników 	<ul style="list-style-type: none"> • bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie • bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych • trudność w namówieniu, aby rodzina skorzystała z pomocy GOPS • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych • bezrobocie • uzależnienia w rodzinach • rozpady związków w rodzinach • brak ośrodków wsparcia na terenie Gminy • wyuczona bezradność w rodzinach

Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie do rodziny Asystenta rodziny celem wsparcia rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze • wzmacnianie współpracy pomiędzy 	<ul style="list-style-type: none"> • zanik więzi i tradycji rodzinnych • zanik pozytywnych wzorców i naśladowani • wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży (np.

instytucjami wspierającymi rodziny <ul style="list-style-type: none"> • edukacja rodziców • wolontariat 	alkoholizm, narkomania, cyberprzemoc) <ul style="list-style-type: none"> • wzrost kosztów utrzymania w rodzinach • brak kwalifikacji adekwatnych do potrzeb lokalnego rynku pracy • umowy „śmieciowe”, umowy „na czarno” w rodzinach
---	--

III CELE PROGRAMU

Cel główny – wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzinom z dziećmi			
Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy	Termin
1) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	GOPS	2019-2021
2) zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu	- liczba dzieci korzystających z posiłków, - liczba rodzin korzystających z pomocy	GOPS, szkoły, przedszkola	2019-2021
3) zapewnienie pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc	- liczba osób (dorośli i dzieci), - liczba rodzin korzystających ze wsparcia	Instytucje wchodzące w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	2019-2021
4) zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy	- liczba osób, - liczba rodzin korzystających ze wsparcia	GOPS, Policja, Kuratorzy,	2019-2021

5) współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz Rodzinnych Domach Dziecka	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówce	Urząd Gminy	2019-2021
6) współorganizowanie wypoczynku letniego w formie obozu, kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z zagrożonych środowisk	- liczba dzieci korzystających ze wsparcia	GOPS	2019-2021
7) współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinom	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia - liczba dzieci w tych rodzinach	GOPS, GKRPA, Policja , szkoły, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe	2019-2021

2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących problemów

Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy	Termin
1) zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- liczba asystentów pracujących na rzecz dzieci, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta	GOPS	2019-2021
2) promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci	- liczba programów, - liczba dzieci, - liczba rodziców	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe	2019-2021
3) aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia poprzez organizowanie robót publicznych, prac interwencyjnych oraz	- liczba rodzin, - liczba osób w rodzinach	GOPS, PUP, Urząd Gminy	2019-2021

staży			
4) organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników osób uczestniczących w terapii - liczba osób motywowanych, - liczba rodzin objętych monitorowaniem 	GOPS, świetlica, GOK , placówki oświatowe	2019-2021
5) zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób i udzielonych porad z podziałem na kategorie problemowe - liczba rodzin i dzieci objętych monitoringiem 	GOPS, GKRPA	2019-2021
6) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w terapii - liczba osób motywowanych, - liczba rodzin objętych monitorowaniem 	GOPS, GKRPA	2019-2021
7) systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym	<ul style="list-style-type: none"> -liczba rodzin, - liczba dzieci 	GOPS, placówki oświatowe	2019-2021
8) współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny z poza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających ze wsparcia - liczba dzieci w tych rodzinach 	GOPS, GKRPA, Policja, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	2019-2021

IV ZASOBY

W Gminie Czastary w budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi pomocy przewiduje się włączenie instytucji z terenu gminy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czastarach
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czastarach
3. Zakład Opieki Zdrowotnej „DOMESTICA” w Czastarach
4. Placówki oświatowe na terenie gminy
5. Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
6. Gminny Ośrodek Kultury w Czastarach
7. Urząd Gminy Czastary
8. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

oraz instytucji z poza terenu gminy:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie
2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieruszowie
3. Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie
4. Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie
5. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Wieluniu

V KOORDYNATOR PROGRAMU

Funkcję koordynatora Programu powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czastarach.

VI ODBIORCY PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czastary skierowany jest do wszystkich rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Czastary borykającymi się z trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Na szczególną uwagę jednostek wspierających zasługują dzieci i młodzież rodzin niewydolnych wychowawczo.

VII OCZEKIWANE REZULTATY

1. Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania
2. Reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny
3. Podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku
4. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy
5. Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych i instytucji
6. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi
7. Zwiększenie skuteczności pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych.

VIII FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Czastary, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań Programu, będą uwzględniane cyklicznie, w rocznych planach finansowych.

IX MONITOROWANIE PROGRAMU

W czasie realizacji – program podlega monitorowaniu. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji działań. Bieżący nadzór nad realizacją programu i podejmowanie działań zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych w programie celów, pozwoli na opracowanie kolejnych działań profilaktycznych na lata następne, a także będzie podstawą do oceny ich skuteczności. Cele i realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny będą podlegać ewaluacji i będą odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców Gminy Czastary.

X SPRAWOZDAWCZOŚĆ I KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

Sprawozdanie Koordynatora Programu z realizacji zadań zawartych w harmonogramie 3 letniego Programu Wspierania Rodziny będzie częścią składową sprawozdania Wójta sporządzonego na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Sprawozdanie będzie przedkładane do 30 stycznia każdego roku.

XI PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków dla poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Marek Dudka
Marek Dudka